

NOTAT

Bestyrelsen

CBS muligheder og overvejelser omkring ekstern forskningsfinansiering 2007

14. marts 2007

Det er CBS' mål fortsat at tiltrække stigende andel ekstern forskningsfinansiering. Dels er øget ekstern finansiering nødvendig for at opfylde CBS' ambitioner om aktivitetsniveau, dels forventes andelen af ekstern forskningsfinansiering i fremtiden at indgå som en parameter i den kvalitetsbaserede allokeringmodel, som er under udvikling i ministeriet og som vil blive anvendt i fordeling af basismidler fra 2008. CBS vil således i fremtiden kunne blive "straffet", hvis vi ikke formår at tiltrække eksterne forskningsmidler i samme eller større omfang end de øvrige danske universiteter.

JTV

Jens Aaris Thisted

Der findes mange forskellige kilder til ekstern forskningsfinansiering med vidt forskellige bevillingskriterier, procedurer og vilkår i øvrigt. Nærværende notat forholder sig til fem grove kategorier af bevillingskilder, som vurderes at være af særlig relevans og betydning for CBS:

- A. Faglige nationale forskningsråd under Det Frie Forskningsråd,
- B. Forskeruddannelsesudvalget (Forskningsstyrelsen),
- C. programkomitéer under Det Strategiske Forskningsråd,
- D. EU-Kommissionens rammeprogram
- E. private fonde.

Det er disse kilder, CBS har valgt at fokusere særligt på som følge af deres relative betydning i forhold til størrelsen af de udbudte midler, konkurrencesituationen, bevillingspraksis, den krævede arbejdsindsats relativt til udbyttet, hidtil succesrate samt prestigen og belønningen i lyset af regeringens udmeldinger om præmiering af deltagelse i internationalt samarbejde og tiltrækning af forskningsrådsbevillinger mv. Endvidere kræver de nævnte kategorier af bevillingskilder forskellige strategier og indsatser fra CBS' side.

En sådan overordnet kategorisering kan fremstå relativt unuanceret, idet fokus herved fjernes fra andre nationale offentlige kilder som Grundforskningsfonden, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation samt andre internationale kilder som NordForsk, European Science Foundation, COST m.fl.

Nedenfor følger en oversigt over de 5 hovedbevillingskilder; CBS' erfaringer med dem samt hvilke tiltag CBS har iværksat eller planlægger at iværksætte for at nå målene i forhold til hver enkelt af dem.

N O T A T

A) Faglige forskningsråd

Af de fem faglige forskningsråd under Det Frie Forskningsråd, vurderes Forskningsrådet for Samfund og Erhverv samt Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation at have særlig relevans for CBS.

A.1. Forskningsrådet for Samfund og Erhverv (FSE)

Rådet har to årlige hovedansøgningsfrister. I foråret 2007 er der 35-40 mio.kr. til uddeling, og i efteråret forventes der at blive udbudt et tilsvarende eller lidt større beløb. CBS har gennem en årrække tegnet sig for ca. 1/3 af ansøgningerne, mens bevillingsprocenten relativt ikke har nået samme niveau. Det må forventes, at der fra år til år kan forekomme relativt store udsving i den samlede 'høst'. I perioden 2002 til 2006 har de samlede bevillinger ligget mellem 3 og 26 mio.kr.

Det samlede gode resultat for 2006 skyldes bl.a. et ekstraordinært fokus og indsats i forhold til intern kvalitetssikring af ansøgninger, fokusering på behovet for administrativ og faglig støtte i ansøgningsprocessen samt tidlig igangsættelse af ansøgningsproces. Institutlederne spiller en central rolle i denne proces, og der har særligt været fokus på betydningen af intern fagfælle vurdering af ansøgninger; aktivt brug af forskningskonsulenten, decentral registrering af succes'er og afslagsbegrundelser samt overvejelser i hvert enkelt tilfælde om mulig opfølgning på afslåede ansøgninger med henblik på fornyet ansøgning.

I 2007 har FSE stillet krav om 40% forskningstid for forskere, der søger frikøb (fra undervisning og administration). Da forskere ved CBS i udgangspunktet har 34% forskningstid, er der fra centralt hold stillet midler til rådighed til sikring af de 'manglende' 6% forskningstid.

A.2. Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK)

FKK har én årlig hovedansøgningsfrist i september. Der blev i 2006 uddelt midler for ca. 116 mio kr., og der forventes et tilsvarende niveau for 2007.

CBS opnåede i 2006 bevillinger fra FKK på godt 4,5 mio.kr. Det er direktionens opfattelse, at det burde være muligt fremtidigt at tiltrække flere midler herfra.

CBS' strategi og indsats i forhold til de faglige forskningsråd

Det vil fortsat være en opgave decentralt at prioritere indsatsen i forhold til de faglige forskningsråd baseret på muligheder, konkrete behov og forskningsprojekter ved det enkelte institut/center. Den positive udvikling i 2006 med større fokus på udveksling af erfaringer og praksis i de enkelte miljøer samt stærkere kvalitetssikring i ansøgningsprocessen, vil blive fortsat med institut-/centerlederne som omdrejningspunkt.

B) Forskeruddannelsesudvalget (FUU)

Offentlige midler til forskeruddannelse er de seneste år blevet udmøntet af Forskningsstyrelsen efter forskningsfaglig rådgivning fra Forskeruddannelsesudvalget. I 2006 blev herfra uddelt ca. 100 mio.kr. til kvalitets fremme aktiviteter i forskerskoler; ca. 200 stipendier via Samfinansieringsprogrammet og ca. 35 internationale stipendier.

N O T A T

På CBS er disse midler blevet ansøgt på baggrund af decentral prioritering og indsats via forskerskolerne. I 2006 modtog CBS bevillingstilsagn fra FUU på i alt godt 16 mio. kr.

Som konsekvens af den internationale evaluering af forskeruddannelsen i Danmark i 2006 er der varslet ændringer, som bl.a. forventes at få betydning for uddelingen af midlerne til forskeruddannelse. For 2007 er det foreløbigt udmeldt, at de samfinansierede stipendier kan søges af ledere af ph.d.-uddannelser (dekaner eller tilsvarende), og at der kun kan indsendes én ansøgning fra hver institution med prioritering af de ansøgte stipendier.

CBS' strategi og indsats i forhold til Forskeruddannelsesudvalget

CBS har besluttet at håndtere dette i lighed med lignende kendte udbud som f.eks. Tietgenprisen, hvor der også stilles krav om prioritering af foreslåede kandidater. Der vil således blive udmeldt en intern frist for interesserede forskerskole-/institut-/centerledere, der tillader forskningsdekanen at prioritere mellem ansøgningerne.

I 2007 vil de udbudte kvalitetsfremme midler fortsat skulle søges direkte af de enkelte forskerskoleledere.

CBS har endvidere besluttet at udnævne en prodekan for forskeruddannelsesområdet, som bl.a. vil styrke den tværgående koordinering mellem de faglige forskeruddannelsesprogrammer (de nuværende forskerskoler). Dette sker bl.a. som følge af den ændrede universitetslov vedr. organisering af forskeruddannelse og for at styrke den eksterne profilering og internationale markedsføring af CBS' forskeruddannelser.

C) Programkomitéer under Det Strategiske Forskningsråd (DSF)

Af de omkring 16 forskellige puljer der i 2007 udbydes i regi af DSF er der tre programmer af særlig interesse for en bred kreds af forskere på CBS:

- KINO (Kreativitet og innovation, nye produktionsformer og oplevelsesøkonomi)
- Brugerdreven innovation
- Kulturforståelse

Programkomitéen udbyder i 2007 i alt 85,6 mio. kr. til forskning inden for de to temaer KINO (40,6 mio.kr.) og Brugerdreven innovation (45 mio.kr.). Der arbejdes med en to-faset proces, hvor komitéen på baggrund af en vurdering af interessetilkendegivelser inviterer et mindre antal ansøgere til at indsende en egentlig ansøgning. Bevillinger kan udmøntes i tre virkemidler: De største heraf - *strategiske forskningscentre* - løber over 5-7 år med støtte på op til 5 mio.kr. pr. år. fra DSF og forventning om op til 50% medfinansiering fra de deltagende parter, og de mindste - *mindre strategiske satsninger* - løber over 3-5 år med samlet støtte fra DSF på i alt 10-15 mio.kr. og krav om en vis medfinansiering.

Under *KINO* temaet blev der i 2006 i alt uddelt ca. 25 mio.kr., hvoraf halvdelen gik til en forskergruppe på CBS i form af en bevilling til en mindre strategisk satsning. Én yderligere interessetilkendegivelse fra CBS med Torben Pedersen (SMG) som hovedansøger gik igennem prækvalifikationsrunden uden dog at modtage bevilling i slutrunden.

N O T A T

Temaet *Brugerdreven Innovation* er nyt i 2007. I tillæg til midlerne udmøntet af DSF opslår Økonomi- og Erhvervsministeriet i 2007 midler under programmet for brugerdreven innovation.

Også temaet *Kulturforståelse* er nyt i 2007, og der er her afsat 16 mio, kr, til uddeling i 2007. Programmet forventes opslået i midten af 2007, og de nærmere vilkår er endnu ikke kendt.

CBS' strategi og indsats i forhold til programkomitéerne

I forhold til de strategiske programmidler, er der behov for en mere koordineret ansøgningsproces, hvor CBS vil stå stærkest ved at indsende få, men stærke og tværfagligt forankrede interessetilkendegivelser.

Baseret på erfaringerne fra 2006, er det besluttet at anmode Torben Pedersen, SMG om at sammensætte en stærk ansøgergruppe og genindsende en revideret ansøgning til KINO temaet baseret på diverse input og fagfællevurderinger.

På samme måde er Peter Lotz, IVS blevet anmodet om at være ankerperson på en proces, der kan munde ud i en interessetilkendegivelse under temaet Brugerdreven innovation.

I tillæg hertil er der taget initiativ til at indkredse potentielle bæredygtige idéer, mulige hovedansøgere og samarbejdspartnere i en åben proces forankret ved forskningsdekanen og i tæt samspil med institut- og centerlederne. Det er udmeldt, at direktionen på baggrund af en vurdering af konkrete projektidéer, potentielle stærke hovedansøgere og ansøgergrupper primo april vil kunne melde ud, hvilke ansøgere der forventes at udarbejde interessetilkendegivelser med CBS som vært til fristen den 11. maj 2007.

Også i forhold til temaet *Kulturforståelse*, vil der blive igangsat en proces svarende til ovenstående – den endelige proces og forankring er dog endnu ikke fastlagt. Det bemærkes, at det i endnu højere grad end ovenfor – grundet størrelsen af udbuddet – må forventes at skulle indgå i overvejelserne om samarbejde med forskningsmiljøer uden for CBS kan realiseres.

Udfordringer i forbindelse med disse større programudbud er bl.a. at sikre optimale rammer for samarbejde på tværs af CBS enheder og at udvikle en praksis for kvalitetsvurdering på tværgående initiativer.

Foruden ovennævnte programmidler under Det Strategiske Forskningsråd, skal det nævnes, at CBS er medansøger på en ansøgning til Det Strategiske Forskningsråds pulje om *netværksmidler* til styrkelse af dansk deltagelse i større EU-satsninger. Ansøgning er kommet i stand på initiativ af DEA (Danmarks Erhvervsakademi) og i alt 8 universiteter og en række virksomheder står bag med betydelig in-kind medfinansiering som påkrævet

N O T A T

D) EU-Kommissionen

EUs 7. rammeprogram (FP7) blev officielt løbet i gang med annoncering af utallige udbud ultimo december 2006. Det samlede budget for perioden 2007-13 er 50,5 mia. euro. Som noget nyt er der afsat midler i et særprogram for samfundsvidenskab og humaniora – i størrelsesordenen 623 mio. euro for hele FP7. Dertil kommer, at der i mange tilfælde vil være mulighed for at finde støtte til konkrete projektidéer i andre dele af FP7. Af bred interesse for CBS er også PEOPLE programmet (4,7 mia. euro), der i modsætning til de andre programmer tilbyder midler til enkeltpersoner til forskermobilitet og livslang læring. For deltagelse i 7. Rammeprogram gælder det, at en del af projekter kræver medfinansiering fra partner institutionen.

EU området er relativt komplekst og kræver som anden forskningsadministration/-ledelse en professionel ekspertise. CBS har relativt få erfaringer med at søge EU, men i en række tilfælde har CBS forskere stået i spidsen for EU-projekter og endnu flere har deltaget som partnere med andre som koordinatore. I 2006 anvendte CBS bevillinger fra EU i størrelsesordenen 4,5 mio. kr.

CBS' strategi og indsats i forhold til EU

I 2006 har forskningsdekanen stillet ressourcer til rådighed til en særlig om end tidsmæssigt begrænset intern rådgivningsindsats i forhold til mulighederne for forskningsfinansiering via EU. Pr. 1. marts 2007 har CBS desuden ansat en fuldtids forskningskonsulent med særlige ekspertise i og erfaring med udarbejdelse af ansøgninger til EU

Det er forventningen, at direktionen i lighed med den skitserede proces for de nationale strategiske midler vil skulle opbygge et samlet overblik over initiativer i forhold til såvel koordinator som partner roller, således at det kan sikres at der søges strategisk og målrettet og at miljøerne ikke søger til samme puljer, hvor de vil være i direkte konkurrence med hinanden.

Forskningsdekanens fokus har indtil nu ligget på de nævnte programmer, men det er klart at den nye ekspertise CBS er tilført vil kunne bidrage med et meget mere nuanceret billede af mulighederne for forskningsfinansiering i EU mm

CBS vil anbefale en betydelig del af sine forskere til EU's Ekspert Database for evaluatore, der netop nu er ved at gøre klar til evalueringsrunde i sommeren 2007. CBS-forskeres deltagelse i evaluering af EU projekter giver fordele på flere niveauer. For det første kommer den enkelte forsker tættere på EU og får afmystificeret EUs ansøgningskrav, hvormed sandsynligheden for egen deltagelse i EU projekter øges. For det anden byder arbejdsgangen i Evalueringsprocessen på rig mulighed for at skabe netværk til EU's scientific officers, der udgør en meget vigtig kontaktflade for både CBS og for den enkelte forsker.

E) Private fonde

Indsatsen i forhold til de relativt betydelige midler, det er muligt at tiltrække fra eksterne kilder forventes fortsat primært at ligge decentralt. Forskningsdekanen har ikke hidtil foretaget en samlet eller koordineret indsats i forhold til denne meget heterogene kategori

N O T A T

af bevillingsgivere. Kun i forhold til ansøgninger om gæsteforskeprofessorater, er der en etableret procedure på CBS for samlet ansøgning, som er forankret hos rektor.

I forhold til erhvervs-ph.d. og andre privat finansierede ph.d.-studerende, er det ligeledes forskningsdekanens opfattelse, at aftale om disse midler i meget høj grad er baseret på personligt initiativ fra den enkelte forskers side. Kontakter/relationer og tillid mellem bevillingsgiver og forsker spiller så stor en rolle, at det ikke ligger lige for at formulere en overordnet plan for handling, ej heller etablere funktioner, der kan understøtte forskernes indsats på dette område. Det vil sammen med den kommende prodekan for forskeruddannelsesområdet blive overvejet, hvordan der kan dannes grundlag for erfaringsudveksling internt på CBS og måske særligt mellem yngre og mere seniore forskere på dette område.

Beslutningen primo 2007 om at udpege en prodekan for forskeruddannelsesområdet forventes også at bidrage til en styrket international profilering af CBS' forskeruddannelse, hvilket kan bidrage til yderligere at tiltrække internationale, privat finansierede ph.d.-studerende.